

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	40.— K
Félévre	20.— „
Negyedévre	10.— „
Egy óra	3-40 „
Egyes szám ára 12 fillér.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 235. szám.

Hétfő, október 15.

A háboru hirei.

A tegnapi Wolf-jelentés.

Berlin, okt. 15. A Wolff-iroda jelentő vasárnap estéről:

Flandriában és Soissonsól északkeletre változó erejű tűzharc.

Hadműveleteink Oesel-szigetén tervszerűen folynak.

Fontos tanácskozások az orosz főhadiszálláson.

Stockholm, okt. 15. Délutáni telefonjelentés. A Rjecs irja:

Az orosz főhadiszálláson Kerenszki elnöklésével fontos tanácskozások folynak, amelyen az entente képviselői is résztvesznek.

Az entente konferenciája a hadicélokról. — A békelehetőségről is tárgyalni fognak.

Stockholm, okt. 15. Délutáni telefonjelentés. A szentpétervári „Djen” jelenti:

Az ententének a hadicélok megálapítása végett egybehívott konferenciája november 10-én lesz Londonban. A konferencián megfontolás tárgyává teszik a központi hatalmak államférfiainak legutóbbi nyilatkozatait abban az irányban, hogy tartalmaznak-e oly megbízható kijelentéseket, amelyek a központi hatalmak tartós békehajlandóságát bizonyítják.

Kerenszki lapja hangsúlyozza, hogy Oroszország ez alkalommal minden eszközzel sikra fog szállni az általános béke meggyorsításáért.

Belga politikusok küldöttsége a pápánál.

Berlin, okt. 15. Délutáni telefonjelentés.

A Lokalanzeiger arról értesül, hogy legközelebb egy belga politikusokból álló küldöttség érkezik Rómába és kihallgatáson jelenik meg a pápánál.

Ez alkalommal valószínűleg szóba kerül Belgium kérdése is. Valószínű, hogy a belga kormánykörök akciót kezdenek a béketárgyalások megkezdése érdekében azon esetben, ha biztosítékot kapnak Belgium jövő helyzete és függetlensége dolgában.

Zendülés egy orosz csatahajón.

Stockholm, okt. 15.

A Sveabrogban állomásozó Petropavlovszk orosz csatahajó legénysége megölt négy tisztet, számosat tuszul elfogott, hogy büntetlen-ségüket biztosítsák.

A németek elfoglalták Oesel-szigetét.

Szentpétervár, okt. 15.

A tengerészeti miniszterhez érkezett jelentés szerint *a németeknek Oesel-szigetén történt partraszállásánál nyolc dreadnought, tizenkét cirkáló, negyven buvárhajó és harminc alnaktató vett részt.*

A főváros lakossága a partraszállást teljes nyugalommal fogadta.

A kormány tagjai és a katonai szakértők a lapokban kijelentik, hogy bár a partraszállás az oroszok általános stratégiai helyzetére komoly visszahatás, Pétervárt közvetlen veszedelem nem fenyegeti.

Szentpétervár, okt. 15. Hivatalos.

Az ellenségnek október 13-án sikerült Oesel-szigeten partraszállani, csapataink ellenállását megtörni és a sziget egész északkeleti részét megszállani. Arensburgot tizenkét versznyire megközelítették.

Csapataink még tartják Snerbazerál félszigetet.

Az ellenség Dagó-szigete ellen csak színleges támadást intézett, anélkül, hogy megszállotta volna.

Szentpétervár, okt. 15.

Kerenszki a keleti tengeri flottához és az északi hadseregek főparancsnokához táviratot intézett, melyben a következőket írja:

A keleti tengeri flottára a megpróbáltatások rettenetes órái következtek el. Oroszország megmentésére hősi cselekedetet várok a flottától. Mint főparancsnok megkövetelem a legénységtől és vezéreiktől, hogy feláldozzák magukat.

Közeledik az óra, amikor a keleti flotta megvédelmezheti hazáját és a forradalmi szabadságot. Ha ezt elmulasztja az ellenséget segíti.

A Petropavlovszk páncélhajó bűnét jóvá kell tenni. A flotta hazaszeretetről ismeretes. Tisztjeik vezetésével könnyen visszaverhetik az ellenséget.

Semleges vélemény Oesel-szigetének elfoglalásáról.

Stockholm, okt. 15. Délutáni telefonjelentés.

A németeknek Oesel-szigetén történt partraszállása Svédországban nagy feltűnést keltett.

A lapok egyértelműleg nagy jelentőségűnek mondják a partraszállást, mivel a németek ezáltal könnyen hátbatámadhatják a Livlandban álló orosz hadsereget és fokozott mértékben veszélyeztetik Szentpétervárt.

A német császár Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, okt. 15. Délutáni telefonjelentés.

A városban nagy előkészületek folynak a német császár fogadására.

A város fel van lobogózva.

A trónörökös, Enver basa és a hadügyminiszter a császár elé utaztak.

A kancellár utazása.

Berlin, okt. 15. A Wolf iroda jelenti:

Michaelis György dr. német birodalmi kancellár délután a megszállott keleti területekre utazott.

Felrobbant amerikai gabonaraktrár.

Newyork, okt. 15.

Brocklyaban egy nagy gabonaraktrár robbanástól elpusztult. A kár egy millió dollár.

A politika hirei.

Tisza István Budapesten.

Budapest, okt. 15.

Tisza István gróf vasárnap reggel Budapestre érkezett. A pályaudvaron Klebelsberg Kunó gróf és Balogh Jenő várták. Tisza Nagykovácsiba utazott feleségéhez. Hétfőn visszajön, este résztvesz a keddi pártértekezletet előkészítő munkapárti tanácskozáson.

A miniszterelnök visszatérése.

Budapest, okt. 13.

Wekerle visszaérkezett Bécsből. Hír szerint a királytól újabb biztosítékot nyert a nemzeti aspirációknak teljesítésére nézve.

Greccsák igazságügyminiszter lemond.

Budapest, okt. 15. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délben felkereste Greccsák Károly igazságügyminisztert, akivel egy negyedóra hosszat tanácskozott.

„Az Est” szerint megállapodtak abban, hogy Greccsák beadja lemondását, amivel a Greccsák—Vázysonyi ügyvéglég elintéződik.

A külügyminiszter Budapesten.

Budapest, okt. 15. Czernyn Ottokár gróf külügyminiszter a napokban Budapestre érkezik, hogy a pártok vezéréivel a külpolitikai helyzetről tanácskozzék.

Minisztertanács.

Budapest, okt. 15. Ma délután Wekerle Sándor miniszterelnök vezetésével minisztertanács lesz.

Tovább tartanak a zavargások Oroszországban.

Szentpétervár, okt. 15.

Az ellenforradalmi propaganda, élelmiszerválság és a helyi hatóságok desorganizációja, mely az utóbbi időben mindjobban fokozódott, erősen megnövelték a zavargásokat és forrongásokat a különböző tartományokban.

Igy Dél-oroszországban Charchovban a gonosztevők, akikhez katonák és szökevények csatlakoztak, kilencedikén fosztogatni kezdtek. A csapatok csak nehezen tudták elnyomni a forrongást. Este a dragonyosok megszállták a vá-

rost és kihirdették az ostromállapotot.

Hasonló zavargásokat jelentenek Banderből, Brailovkából, Tirespolból, Astrachanból és más városokból. Ezen zavargások kisebb jelegűek voltak.

Szentpétervár, okt. 15. Hivatalos.

Grovniesanko tábornok büntetőexpedíciójának megérkezése után Taskendben a nyugalom helyreállott. Az összes csapatok letették a hűség esküt az új kormányának. Az ostromállapotot ismét megszüntették.

Franciaország Elzász visszaadása nélkül nem akar békét.

Páris, okt. 15.

A kamara tegnapi ülésén Ribot külügyminiszter a következőket jelentette ki:

Elszász-Lotharingia kérdése jogkérdés, mely az igazságosságon alapuló békével felbonthatatlanul összefügg. Semmiféle béke nem volna elképzelhető anélkül, hogy az Elzászt illetőleg történt igazságtalanságot jóvá ne tenné.

Szövetségeseink Németország csalogatásainak nem ültek fel. Asquith és Lloyd George kijelentették,

hogy Franciaország visszakapja Elzász-Lotharingiát.

Megesküdtünk, hogy nem hallgatunk meg békejavaslatot anélkül, hogy szövetségeseinkkel ne közlőnénk azonnal. Előzékenységet nem fogunk visszautasítani, de nem akarunk árulói jellegű előzékenységet, mely elválasztana bennünket szövetségeseinktől. El vagyunk határozva arra, hogy őszinték és egységesek maradunk és győzni fogunk az erőszak ellen épp úgy, mint az árulás ellen.

Ezután a kormánynak bizalmat szavaztak.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, október 14.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a haderői eseményekről:

Haderőink körletében nincs fontosabb jelenteni való.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, október 14.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadseregének a flandriai harcmezőn Lys és Dyle között a pergőtűzrel reggel nem követték támadások. A tengerparton és a Houthouster-erdőtől Chlevualtig a tüzetevékenység naphosszat élénk maradt és este különösen fokozódott. Egyes pontokon erős francia és angol osztagok nyomultak vonalaink ellen, de visszautasítottuk. Az Artoisban és St. Quentin-től északra felderítő ütközetek kapcsán átmenetileg kölcsönösen feléledt a tüzelés.

A német trónörökös hadseregének a Chemin des Dames nyugati részén időnkint erős tüzeres harc folyt. A Laon—Soissons-i úton a franciák tegnap öt erős ellentámadást intéztek. A Vaucelléri-malomtól északra általunk tegnap elfoglalt árkok ellen a támadások mind eredménytelenek voltak és nagy veszteségükkel hiúsultak meg.

Keleti harctér:

Jól átgondolt előkészítés után a hadseregnek és a tüzereseknek kitűnő közreműködésével tegnap egy közös vállalkozás indult meg a rigai tengerről bejáratánál fekvő és támaszpont gyanánt erősen kiépített Oesel orosz sziget ellen. Miután a parti vizeket nagy területen megtisztítottuk az aknáktól, október 12-én reggel tűz alá vettük a Schwerbe félszigeten a Kjolcondnál a Tagga-öbölben és a Suela Sunden levő erőket. Az orosz ütegek leküzdése után csapatokat tettünk partra. Ugyitt, mint a szállító flottának az aknazáron keresztül való kísérésénél a vállalkozásban résztvevő tengeri haderőnk pompás tanúbizonyságot tettek a flotta friss vállalkozó szelleméről és tudásáról. A szigeten és a nyugati parton a Tagga öbölben kihajózott csapatok friss nekirohánással hamarosan megtörték az oroszok ellenállását és most további előnyomulásban vannak délkeleti irányban. A Schwerbe félsziget déli csucán fekvő Zorol, valamint az Oesel-sziget fővárosa Arensburg lángokban áll.

A Keleti tenger és a Fekete tenger között a helyzet változatlan.

Macedon arcvonal:

A Macedon arcvonalon heves felhőszakadások mellett csak Monasztirnál és a Csernahajlásnál volt élénkebb tüzeres tevékenység.

Ludendorff.

A KISVÁROS

Üdvözet.

Ez az irás holmi képes levelezőlap helyett készül s tényleg szől, drága, fiatal barátaim, akik a frontról kedves és szívemhez szóló irással parancsoljátok meg nekem, hogy írjak sokat és kimerítően a ti kedves városokról, ahová álmodó lelketeket naponta haza külditek. Ti csak késtek, de a ti minden kérésetek ma parancs. S mert a szívünk ma ugyis veletek van tele s mert a mi ébredő gondolatunk mind-mind ma ugyis felétek szárnyal: kövesse a lelkem rezdülését tollamnak halk sercegése és szálljon felétek ez érzéketlen papír szárnyán a legforróbb honi üdvözet, amellyel titeket, ti drága, jó fiaink, magunkhoz ölelni, a szívünkhöz szoritani szeretnénk. Küldöm hozzátok a kisváros meleg köszöntését!

Mit is írjak hát a kisvárosról, amelytől oly nagyon távol estetek? Ugye tudjátok, hogy édes anyátok szemébe, csöndes estéken, könylopózik és halvány arcukon némán leperreg, mert szívükön a ti édes arcotok képe csüng? Ugye tudjátok, hogy édes apátok tekintete ilyenkor a kietlen semmibe mered s a lelkéről nehéz sóhaj szakad le, mert gondolatai, aggodó és reszkető gondolatai, titeket keresnek, ti drága gyerekek, ti hősök, ti édes jó fiúk! Ugye tudjátok, hogy kicsi nővérekétek, lefekvés előtt, hosszan és csupa szívvel imádkozik a jó istenhez, hogy óvjon és oltalmazzon benneteket és háritson el rólatok minden veszedelmet, minden bánatot, minden szomorúságot? Ugye tudjátok, hogy a ti otthonotokban, halk léptekkel, a rólatok való emlékek járnak, hogy minden ajkon a ti nevetek él, minden szívre az értetek való aggodalom borult? Ugye tudjátok?

S az otthonon kívül mit írjak nektek a kisvárosról? Mi felénk is már korán alkonyul, őszre fordult az idők járása és ujság bizony kevés van. A korzó estéről-estére kivirul, a mi szép asszonyaink a cukrászdából kijönnek a Fő-utca, kislányok, kedvesek és szépek, ugyancsak itt sűrűnek-forognak és akad ma is még gavallér, aki az esti sétát oly széppé tudja varázsolni! Kissé sötét mostanában a Fő-utca, alig ég egy-két lámpa. Ugy hiszem, regény alig szövődik mostanság a korzón, de lehet, hogy tévedek s hogy elcsorbult a tekintetem. S mintha a korzó se lenne a régi, mintha a nevetés se fakadna szívből, mintha sok szomorú szem révedezne a sötétbe, mintha az utca hangulata is arról beszélne, hogy távol vagytok tőlünk s hogy utánatok vágyódunk, a lelkünk bánatával, a szívünk minden szerelmével.

Szeretném nektek egyenként megírni, mit csinál a leány vagy asszony, akiért a szívetek hevül. Gondol-e még rátok, ugy, amint megfogadta? Szeret-e még titeket? Tépdési-e istenem, a faág leveleit, amik tudják, hogy kissé vagy nagyon szerettitek-e még? Szeretném ellesni azokat az édes álomképeket, amik a párnajuk fölé borulnak, amikor aludni térnek. Éles tekintettel szeretnék a szívükbe látni s megírni nektek, mit láttam e fiatal leányszívekben? Szíveteket szeretnék nektek küldeni, lángoló és

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 333.

Kedden, 1917. évi október hó 16-án két előadás: este fél 6 és fél 9 órakor, rendes helyárok mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel:

RASKOGNIKOV.

Dráma az orosz élet mélységeiből 4 felvonásban. Írta: Dosztojevszky. Rendezte: Deésy Alfréd.

lobogó s
örök sze
csak ti é

Igaz, f
hozzánk
ujság. K
a dráma
ban mo
izgalom
estékre,
kisvárosi
a darab
közönség
házi műv
jük egész
házban b
magunka
gis megé
vészet ol
mit?) ké
a bakfiso
házi sze
mint az
ben hall
tése s va
haj két e
laki, ráto
vonulnak
lete elir
kákön sz
titkos m
Isonzó, a
gyek tor
fáradt sz
Valakinek
szemetek

Van-e
egyhangu
főként
keresem
e néma s
nek a cs
lyet álmo
zsolni n
lékezett.
rongó te
merengő
a déli ha
amelyet
lingelő k
szeli át
amelyet
tokét, az
ajkat, an
dent, ma
tek vinné
lal nem
tek küle
mát, for

— Sze
ma este
Budapest

— Ház
gel Ant
Gergely
igazgatój

— A
óvónok c
arról, ho
miniszter
végrehaj
rendelete
ságokhoz
igénybeje
első foko
A jelzett
lékban /
ségi és h
fizetési
Azonban

lobogó sziveket, amelyekben az értetek való örök szerelem ég, olthatatlan tüzzel, amilyet csak ti érdemeltek.

Igaz, fiuk, színház is érkezik mostanában hozzánk s ti tudjátok, hogy ez nálunk nagy ujság. Kiváncsiak vagyunk a primadonnára, meg a drámai hősré, meg a naivára és társaságban most bizony fontos téma a színház. Némi izgalommal gondolunk az eljövendő színházi estékre, amikor majd megkritizáljuk, ahogy kisvárosi művelt emberekhez illik, a társulatot, a darabot s a szomszédainkat. De a színházi közönség már nem a régi, a háborn új színházi művelteket adott nekünk, nem is ismerjük egészen ezt a közönséget s az öreg színházban bizony sokszor idegeneknek érezzük magunkat. Sebaj. A primadonnának azért mégis meglesz a maga hódoló lovagja, aki a művészet oltárán (vagy hogyan is hívják az ilyesmit?) készséggel és készpénzzel áldozni fog s a bakfisok lángolni fognak a hősré s a színházi szezon így megint csak el fog röpülni, mint az álom. De valahol egy elrejtett zsöllyében halkabb lesz egy halovány asszony nevéte s valahol egy páholy mélyében nehéz sóhaj kél egy tépett szívből. Rátok gondol valaki, rátok s mialatt a színpadon tarka képek vonulnak fel egymásután, valakinek a képzelete elindul messze, hideg őszi éjszakákön száll, száll hegyen-völgyön át, oda, ahol titkos morajlással bánatos meséket sug az Isonzó, ahol mint ijesztő árnyak, hatalmas hegyek tornyosulnak, ahol pergő ágyuszó mellett fáradt szempillákra ráborul a rövid álom. Valakinek a képzelete csókot lehel a te édes szemetekre.

Van-e még ujság ezen a tájon? A nappalok egyhanguan telnek s a kisváros élete ma is, főként a kávéházban mutatkozik. Keresve keresem a megirni valót s úgy szeretném, ha e néma sorok, ringó délibábként, elétek vinnék a csöndes kisvárost, a drága otthont, amelyet álmotok körülölel. Szeretnék elétek varázsolni mindent, mindent, ami az otthonra emlékeztet. A tágas föteret s oldalt a némán borongó templomot; Kiss Ernő szobrát, amint merengő tekintettel a messziségbe révedez; a déli harangszót; tul a hidon a kisparkot, amelyet már kikezdett az őszi hervadás: a csilingelő kisvasutat, amint rémes dübörgéssel szeli át az utcákat, apátok gondterhes arcát, amelyet ugy-e, oly jó lenne megcsokolni; anyátokét, azt a szelid, drága arcot, azt a lázas ajkát, amely a ti csókokot szomjazza! Mindent, mindent, a szívetek minden vágyát elétek vinném, de lássátok: ezzel a gyöngö tolla nem is tudok én egyebet tenni, mint felétek küldeni a kisváros minden szeretetét, álmát, forró köszöntését.

— odi.

HIREK

— **Személyi hir.** Dr. Steuer György főispán ma este hivatalos ügyekben néhány napra Budapestre utazott.

— **Házasság.** Weisz Fülöp és neje szül. Engel Antónia tudatják, hogy leányuk *Adolfine Gergely* Isván ural, a Soproni takarékpénztár igazgatójával, folyó hó 14-én egybekelt.

— **A községi- és hitfelekezeti tanítók és óvónők családi pótléka.** Már megemlékeztünk arról, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az 1917. évi IX. t. c. 14. §-ának végrehajtása tárgyában rendeletet adott ki. A rendeletet a vármegyei közigazgatási bizottságokhoz intézte, mert a családi pótlék iránti igénybejelentések, illetőleg kérelmek ügyében első fokon a közigazgatási bizottság határoz. A jelzett törvényszakas szerint családi pótlékban *feltétlenül* részesülnek mindazon községi és hitfelekezeti tanítók és óvónők, akik fizetési kérelemmel állami segélyben részesülnek. Azonban ugyanezen törvényben (14. §. XIII.

pont) megadott a felhatalmazás arra is, hogy mindazok az iskola- és óvodafenntartók, kik eddig fizetési kérelemmel állami segélyt nem vettek igénybe, szintén részesülhessenek tanítói és óvónői részére családi pótlék állami segélyben, de csakis *beigazolt szegénységük* esetén és pedig az eddig szokásos és megállapított módok, feltételek és következmények mellett (1907: XXVII., 1913: XVI. és 1913: XL. t. c.) Ezen esetben tehát a családi pótlék állami segélyért indokolt és okmányolt kérvényben kell folyamodnia az intézet fenntartójának, míg a fizetési kérelembe részesült iskolák és óvodák tanítóinál, illetőleg óvónőinél csupán *igénybejelentésről* van szó. Az igény az iskolaszéknél jelentendő be. Miután pedig ezen bejelentésnek ugyanazokat az adatokat kell tartalmaznia, mint amelyek eddig az állami alkalmazottaktól kívántattak meg, azért az igénybejelentésre iskolánként legcélszerűbb a Néptanítók Lapja 1912. évi július hó 31-én megjelent rendkívüli számában található A. (férfi alkalmazott), B. (nő alkalmazott) és E. (családtagok után) mintájú kimutatásokat venni mintának. A bejelentést anyagi felelőséggel igazolja az iskolaszék elnöke, az alkalmazott pedig fejelemileg felelős annak valódiságáért, valamint az esetleges változások bejelentéséért.

Az iskolaszék a hozzá benyújtott igénybejelentést a közigazgatási bizottsághoz terjeszti be további eljárásra, innen pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumba terjesztetik fel. A közigazgatási bizottság határozata ellen a V. K. miniszterhez való *fellebbezésnek*, ennek döntése ellen pedig a m. kir. közigazgatási bírósághoz intézett *panasz* van helye.

A fizetési kérelemmel állami segélyben részesülő tanítók és óvónők részére *családtagok után is engedélyezhető* családi pótlék, ez azonban nem lévén jogigény (1912: XXXV. t. c. 9. §.) elnyeréséért bizonyítékokkal ellátott kérvényben kell folyamodni. A bejelentés mintája a fentebb jelzett E. mintájú kimutatás.

Azon iskola- és óvodafenntartók, akik tanítói részére máraz 1917. évi IX. t. c. életbe lépte előtt biztosították a családi pótlékot, az erről szóló kimutatást felülvizsgálatra és megfelelő további intézkedés céljából szintén betérjesztik a közigazgatási bizottsághoz.

Az államilag *nem segélyezett* iskolák és óvodák tantervi részére a fenntartó a közig. bizottsághoz benyújtott, de a V. K. miniszterhez címzett, felszerelt és okmányolt kérvényben kérelmezheti a családi pótlék állami segélyt. A kérvényhez általában olyan okmányok kívántatnak meg, mint amilyenek az 1907. évi XXVII., az 1913. évi XVI. és az 1913. évi XL. t. c. alapján kérelmezett fizetési kérelemmel állami segély engedélyezése iránti kérvények felszereléséhez szükségesek és a kimutatás.

Végül megemlítjük, hogy ezen családi pótlékre vonatkozó rendelkezések végrehajtásáról a közigazgatási bizottság köteles sürgősen gondoskodni. A családi pótlék összege egy gyermek után évi 400 korona, két családtag után oly összegű családi pótlék engedélyezhető, mint egy gyermek után, három családtag után pedig annyi, mint két gyermek után. A családtagok utáni családi pótlék a vonatkozó miniszteri rendelet keltét követő évnegyed kezdetétől folyósítatik. (K.)

— **Meglopta a szállásadóját.** Szombatra virradóra a csendőrségnél *Damjanov* Tamás fűtőházi kazánmunkás azt a feljelentést tette, hogy egy katonának szállást adott éjszakára, lakásából elloptott egy öltönyt, 1 pár cipőt és egy esőköpenyt mintegy 350 K értékben. Ellopta továbbá az ugyancsak nála megszállt *Focht* Miklós istvánvölgyi lakostól az itt bevásárolt 750 K értékű bőrúrut és a feje alól 94 koronát és megszökött.

Alig ment el a csendőrségről a feljelentő, egyik csendőrőrzárát már hozta magával a tettest, akit a feljelentéstől függetlenül az éjszaka folyamán elfogtak. A rendes éjjeli őrzárát során találkoztak egy emberrel, aki egy nagy csomagot cipelt. Igazolásra szállították fel, de nem akarta igazolni magát. Megmozdították és hátizsákjában egy katonaruhát,

bőrholmit és több száz korona készpénzt találtak. Bekísérték a csendőrséghez, ahol azt vallotta, hogy *Miskovics* Ferencnek hívják és a bécsi cs. és kir. 4-es gyalogezrednél szolgált, de át lett helyezve a 12. gy. ezredhez. Miután az illető katonasorban van, átkísérték a temesvári hadosztálybírósághoz. A rendőrség azt hiszi, hogy valami notórius tolvajt kerítettek kézre.

— **Adomány.** Dr. *Tauszig* Izidor és neje *Deutsch Hermann* elhalálása alkalmával korszoromegváltás címén a cs. és kir. 29. gy. ezr. hadiárvaalap javára lapunk útján 50 koronát adományoztak.

— **Értesítés.** A m. kir. belügyminiszter a nagybecskereki városi nyugdíjasoknak 1917. évre szóló háborús segélyét folyósította és az rendes nyugta ellenében a vár. pénztárnál felvehető. Bővebb felvilágosítást nyújt a városi számvéveség.

— **Sikkasztó vasuti felvigyázó.** Szombaton tárgyalta a kir. törvényszék *Bakos* Ferenc törökbecse-aracsi vasuti felvigyázó sikkasztási ügyét, ki ellen az a gyanu merült fel, hogy a raktárból kiváltott árúért a pénztárba befizetett szállítási költségeket a saját céljaira fordította s így az államnak 1269 korona kárt okozott. A bíróság sikkasztás vétsége miatt 1 évi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott és ügyvédje fellebbezést jelentett be. Az ügyész az ítéletben megnyugodott.

— **Mérget ivott.** *Hofnagel* András cukorgyári munkás tegnap reggel bezárkózott a gyár egyik irodahelyiségébe. A társainak feltűnt hosszú távolmaradása. Kopogtattak az ajtón s mikor semmi választ nem kaptak betörték. Ott találták *Hofnagel* Andrást egy széken ülve élettelenül. Kezébe volt egy kis üvegecske, melyből a halált okozó mérget kiitta. Tettének oka ismeretlen.

— **Az árvaházi műkedvelői előadás sikere.** A helybeli műkedvelők által a nagybecskereki róm. kath. árvaház és a cs. és kir. 12. gy. ezred rokkantalapja javára rendezett műkedvelői előadás alkalmából fölfizettek: *Bergmayer* Rezső alezredes 30 K, *Pleitz* Fer. Pal cég 20 K, *Breuer* Zsigmond 15 K, dr. *Avender* Miklós, dr. *Mangold* Samuné, *Menyhardt* Károly, dr. *Pollák* Győző, *Simon* József 10—10 K, *Grund* Oszkár főhadnagy, *Oroszy* Lajos, *Schmidl* hadnagy, *Vamos* Ignác 5—5 K, *E. H., Kaufmann* Hajnal Irma, dr. *Kiss* János 2—2 K.

Tombolatárgyakkal hozzájárultak: *Beneth* Károlyné, *Benó* Testvérek, *Benó* József, *Bence* Antal és *Fia*, *Berényi* Bódog, *Beleszny* Antal, *Boskovits* J., *Czinner* Antal, *Czikajlo* László, *Daun* Gyula, *Dukesz* Józsefné, *Erczegán* Tivadar, *Eckfeld* Mór, *Eisenstädter* és *T.*, *Fendler* József, *Fleiner* Aladár, *Franz* J. L., *Frank* Lajos, *Freund* Samu és *Fiai* 10 K, *Goldberg* Mihály, *Grünbaum* Vilmos, *Homa* Kálmán, *Kovács* József, *Kreselics* Lászlóné, *Lenhardt* Antal, *Losonczy* Lehel, *Melkuhn* Dezső, *Messinger* Karolin, öz. *Mesznik* R-né, *Prandel* Rezső, *Petry* Jakab, *Potven* J., *Remsing* Mátyás, *Rosenfeld* J., öz. *Rosa* Béláné, *Steuer* Györgyné főispánné, *Vantsik* Aladár, *Vági* Sándor, *Weiterschan* János, *Wesp* M., *Wehner* Györgyné.

Az est jövedelme volt a színházi helyárból 1294 korona 54 fillér, felülfizetésekből 121 korona és így a tiszta jövedelem 1415 korona 50 fillér.

Az árvaházegylet elnöksége a közreműködőknek és az adakozóknak ezuton is hálás köszönetet mond.

— **A Városi Mozi** a csütörtökön kezdődő színházi idény alatt előadásait megszakítás nélkül folytatja a régi esküdtszéki teremben levő helyiségben. Változatlanul elsoránny műsor kerül állandóan bemutatásra és ezért felhívjuk a közönség figyelmét a napi falragaszokra

— **A fémkészletek sürgős beszoállítására** A háboru győzelmes befejezéséhez a muni ciógyártásnak végsőkig való fölfokozására van szükség. Ezt a nagy célt szolgálja a m. kir. honvédelmi miniszternek 13421/eln. 20—b. 1917. sz. rendelete, amellyel igénybevette a vörösréz, sárgaréz, bronz, vörösfém, alpakká, pakfongból, valamint a nikkelből és aluminiumból készült fémárgyakat. Mindenki, aki ilyen fémárgyakkal rendelkezik, kell hogy *mielőbb* felajánlja a hadseregnek muni ciógyártás céljaira az igénybevett fémkészleteket. Aki önként ajánlja fel fémárgyait, *magasabb* árat kap, míg az olyan késedelmező, aki bevárja a kényszerbeszoállítását, kisebb térítési összeghez jut és ahhoz is csak a beszoállítás után jó idő mulva. Már azért is min-

denki a saját jól felfogott érdekében cselekszik akkor, amidőn a hivatalos hadifémbevéltőhelyeknél önként és késedelem nélkül beszovaltatja az összes arra kötelezett fém tárgyait, amelyekért a hivatalos hadifémbevéltőhelyek a legmagasabb megállapított átvételi árat tartoznak fizetni rögtön és készpénzben. Be kell szolgáltatni az alábbi fém tárgyakat:

vörösréz és vörösrézötvözetekből készült esengőket, csöveket, rudakat, diszítőterveket, fűtőtestburkolatokat, 25 cm. átmérőnél kisebb harangokat, kalap-, ruha-, bot- és ernyőtartókat, védő-, szőnyeg- és függönyrudakat, lőszer-számszattokat és vereteket, stb., azután egyszerű íróasztalkészleteket, diszmiárakat, függő-cégréteket és cégtáblákat, név-, reklám- és tájékoztatótáblákat, rácsokat, virágcsereptartókat;

tiszta nikkal és nikkellemezzel bevont (lemezelt) acéllemezből készült csészéket, fazekakat, főzőedényeket kádakat, sütőket, tálakat, üstöket evőeszközöket, gyertya-, gyufa- és gyümölcstartókat, szitákat, szűrőket, vizeskorsókat, ecet- és olajtartóállványokat, gyorsforralókat, teafőzőket, teáskannákat stb.;

tiszta aluminiumból készült tárgyakat, még pedig: mindenféle csészéket, fazekakat, fedeleket, főzőedényeket, hamutartókat, ivóserlegeket, kanalakat, kádakat, medencéket, serpenyőket, tálakat, tányérokat, üstöket stb.;

vörösréz és sárgarézéből készült konyhafel-szerelési és hasonló tárgyak közül a különféle üstöket, lábasokat, tűzhelybe beépített vízmelegítőket, víztartókat, parázstartókat, fürdőkályhák, moszarakat, moszartörőket, gyertyatartókat, vasalókat, fél kilogramnál nehezebb rézsúlyokat, bálcákat, habverőket, gyümölcs-főzőüstöket stb.;

öntárgyakból a korsókat, ürmértékeket, edényeket, tányérokat, tálakat, fedőket stb.

A nagyközönség már a legközelebbi napokban értesítést fog kapni, hogy kik a helybeli és környékbeli hivatalos hadifémbevéltők. A hatóságok az erre vonatkozó előterjesztésüket már megtették, a kijelölés is megtörtént, úgy hogy a vidéki hadifémbevéltők névjegyzékének nyilvánosságra való hozatala már csak néhány nap kérdése.

TŐZSDE

— Délutáni telefonjelentés. —

A mai tőzsdén a vezetőértékek árfolyama a következő volt:

Magyar Hitel 1335, Osztrák Hitel 943, Leszámitoló Bank 790, Magyar Bank 894, Fabank 1030, Forgalmi Bank 680, Jelzálog Bank 544, Fatermelő 2250, Lipták 375, Schlick 655.

Kerestetik

november 1-re 2 butorozott szoba konyhával, a konyha esetleg berendezés nélkül. Ajánlatok kéretnek „Gyermektelen lakó” jeligére a kiadóhivatalba.

882.

Egy polgárista fiú, esetleg leány, vagy magántanuló mellé instruktornak ajánlkozik egy hivatalnok

Cím a kiadóhivatalban.

Váraljai-utcában a 840. szám alatt levő elsőrendű anyagból épült

háZ

2 nagy utcai és 4 udvari lakás és mellékhelyiséggel, továbbá 1 istálló szerszámkamrával, csukott kocsiszin és kotárkával

eladó

Bővebbet

Sencze Antal és Fia cégnél
Nagybecskerek

887

Keresek

3 ócska, de még jókarban levő dupla ablakot 150-170 centiméter magasságban.

Cím a kiadóban.

869

Pezsgődugót

használt, nem műparafából, sem töröttet veszek, bármily mennyiségben előzetes érdeklődés nélkül. Utánvétellel 120 K darabonként, használt palackdugót 22 K kg-ként. — Uj dugókra csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf parafadugógyára
Budapest, Nefelejts-utca 15.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ARÉRT KÜZÖL A „TORONTAL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügynökségek:

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg.-u.
Rigó István (Első M. Áll.) Szerb egyház épület.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ibity Dezán, Hunyadi-utca.
Toll Mihály, Pénzügyipalota.

Butorozás:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkerekedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 1.

Divatruhás:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovics István, Hunyadi-utca.
Mészik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkénykötészet:

Schneider János, Aradáci-utca

Drogeria:

Melkunn Dezán, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mészik B. József, Hunyadi-utca.
Schwab Albert, Hunyadi-utca.

Fényképés:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy szappangár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temevári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműtár-, rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter E. és társai, Hunyadi-utca.
Freund E. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállóházaival szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Fötér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pesti városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társai, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Faszínó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

ELŐFIZ

Egész évre . . .
Félévre . . .
Negyedévre . . .
Egy óra . . .
Egyes sz

Nagybecsk

A há

A tegnap

Berlin, a
lenti hétfő es
Nyugaton s
Keleten: A
tének főváro

A párisi e

Lugano.
A Giorn
entente páris
megbizott ne

A németek egy orosz

Berlin, o
jenti:
Az Ösel sz
lásunk alkalm
Grom nevű
rombolót elf
szeti miniszte
torpedónaszá
lótlan.

Aknára fu

Budape
lásról jelent
Szeptember
Csernavo
miközben e
segítséggül
A monitort s
juttatni, aho
korvetkapitán
Hárman su
megsebesülte

Az angol lemondá

Rotterd
A Daily
dett, amelyn
ciákat Elzás
dásra bírja.
tővé tennék.

A lengye

Lublin,
Királyunk
tonai kormán
kézirata sze
dor érseket,
ceget és Os
birtokost a
nevezte ki.
ment végbe.